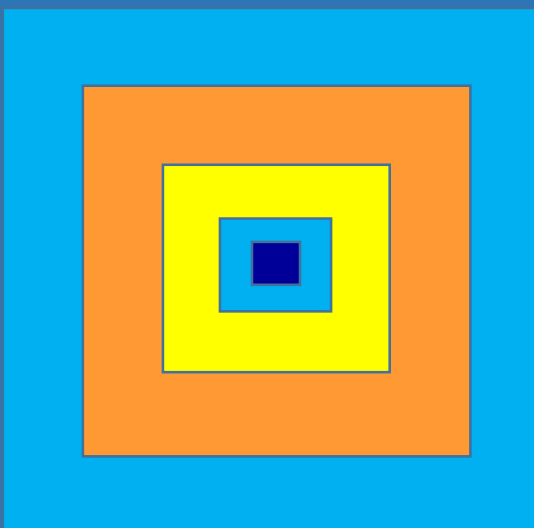

การโค้ชที่เน้น Concept

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การโค้ชที่เน้น Concept

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การโค้ชที่เน้น Concept

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์เผยแพร่ออนไลน์ กรกฎาคม 2562

แหล่งเผยแพร่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้

www.curriculumandlearning.com

พิมพ์ที่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, กรุงเทพมหานคร

หนังสือเล่มนี้ไม่มีลิขสิทธิ์จัดพิมพ์เพื่อส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน

คำนำ

หนังสือ “การโค้ชที่เน้น Concept” เล่มนี้ เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการโค้ชเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ Concept อย่างถูกต้องและแม่นยำ ซึ่งการมีความรู้ความเข้าใจ Concept อย่างลึกซึ้งจะเป็นรากฐานที่สำคัญของการสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งเป็นจุดเน้นของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ผู้เขียนได้แนวคิดในการเขียนหนังสือเล่มนี้มาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะครูโรงเรียนต่างๆ ในโครงการวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับการโค้ชให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ Concept ที่เรียนอย่างแท้จริง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้มากพอสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒผล

สารบัญ

1. บทนำ	1
2. ประเภทของ Concept	3
3. แนวทางการโค้ชเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิด Concept	7
4. บทบาทการโค้ชเพื่อให้ผู้เรียนเกิด Concept	8
5. การประเมินเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ Concept	11
6. การให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์	13
7. บทสรุป	14
บรรณานุกรม	15

บัญชีแผนภาพ

1 ประเภทของ Concept

6

การโค้ชที่เน้น Concept

1. บทนำ

หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจใน Concept ที่เรียนอย่างลึกซึ้ง (deep learning) สามารถเชื่อมโยงกับ Concept อื่นๆ ได้อย่างเป็นระบบ และนำไปใช้ในการแก้ปัญหา การสร้างสรรค์นวัตกรรมได้

การโค้ช (Coaching) ที่เน้น Concept คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถเรียนรู้และเกิดความเข้าใจ Concept ของสิ่งที่เรียนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ โดยการใช้พลังคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยงสิ่งที่กำลังเรียนรู้กับความรู้และประสบการณ์เดิม

ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (deep understanding) ในสิ่งใหม่ที่กำลังเรียนรู้ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่เกิดมาจากการคิดของผู้เรียนเอง และไม่ได้เกิดจากการท่องจำแบบนกแก้วนกขุนทอง ที่จำได้แต่ไม่รู้ความหมายและไม่สามารถนำไปใช้งานได้ เพราะการท่องจำ (remember) ยังไม่เป็นความเข้าใจ สิ่งที่ท่องจำนำไปใช้อะไรไม่ได้ ถ้าขาดความเข้าใจอย่างแท้จริง

การเรียนรู้แบบท่องจำ ช่วยทำให้ผู้เรียนมีข้อมูลจำนวนมาก ในสมอง ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจ (understanding) เป็นปัจจัยสนับสนุนให้สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาเชื่อมโยง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ต่อยอดองค์ความรู้ และสร้างสรรค์นวัตกรรมต่อไป

การสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นจุดเน้นของการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งหากผู้เรียนขาดความเข้าใจ Concept ที่เรียนอย่างแท้จริงแล้ว จะไม่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมใดๆ ได้เลย

Concept หรือโนทัศน์ เป็นแก่นขององค์ความรู้ (body of knowledge) เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่สามารถสรุปอ้างอิง (generalization) ไปสู่สถานการณ์หรือบริบทต่างๆ ได้

เช่น Concept ของรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก คือ มีมุมภายในขนาด 90 องศา จำนวน 4 มุม ดังนั้นไม่ว่ารูปสี่เหลี่ยมมุมฉากจะมีขนาดเท่าใดก็ตาม ก็จะต้องมีมุมภายในขนาด 90 องศา จำนวน 4 มุม เหมือนกัน นี่คือตัวอย่างของการ **Generalization Concept**

Concept ที่แม่นยำ
นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม

2. ประเภทของ Concept

Concept ของการเรียนรู้ สามารถแบ่งออกได้หลายประเภท บางครั้งเรียกว่า **Conceptual categories** มี 10 ประเภท ดังนี้

1. **Concept ที่เป็นลักษณะร่วม (conjunction concept)** หมายถึง ลักษณะร่วมที่เหมือนกันของสิ่งที่มีความแตกต่างกัน เช่น ลักษณะร่วมของดอกไม้ชนิดต่างๆ คือ กลีบดอก เกสร และ ก้านดอก เป็นต้น

2. **Concept ที่เป็นการแยกลักษณะ (Disjunction concept)** หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น องค์ประกอบของโต๊ะ คือ พืนโต๊ะ และขาโต๊ะ เป็นต้น

3. **Concept ที่เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กัน (Relational concept)** หมายถึง ความสัมพันธ์ของสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง หรือ ความสัมพันธ์ของสิ่งหลายสิ่ง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของ เมล็ดพันธุ์และการบำรุงรักษากับปริมาณการให้ผลผลิตของพืช เป็นต้น

4. **Concept ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน (Logical concept)** หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (cause and effect) ของสิ่งหนึ่ง

ที่มีต่ออีกสิ่งหนึ่ง เช่น ผลของการออกกำลังกายที่มีต่อภาวะสุขภาพ เป็นต้น

5. Concept ที่เป็นเรื่องตามธรรมชาติ (Natural concept) หมายถึง การเกิดขึ้นของเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก พายุร้อน พายุฟ้า สุนัขปราดา เป็นต้น

6. Concept ที่เป็นรูปธรรม (Concrete concept) หมายถึง สิ่งที่สามารถจับต้องสัมผัส สังเกตได้และมีความคงเส้นคงวา เช่น วัสดุ เครื่องใช้ เป็นต้น

7. Concept ที่เป็นคำจำกัดความ (Define concept) หมายถึง ความหมายของคำที่เป็นนามธรรมและใช้สื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกัน นำไปสู่การสร้างกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น ความหมายของคำว่าคุณภาพชีวิต เป็นต้น

8. Concept ที่เป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง (Substantive concept) หมายถึง ข้อมูล สถิติ หรือข้อเท็จจริงต่างๆ เช่น สถิติจำนวนประชากรผู้สูงอายุ เป็นต้น

9. Concept ที่เป็นเรื่องของคุณค่า (Value concept)

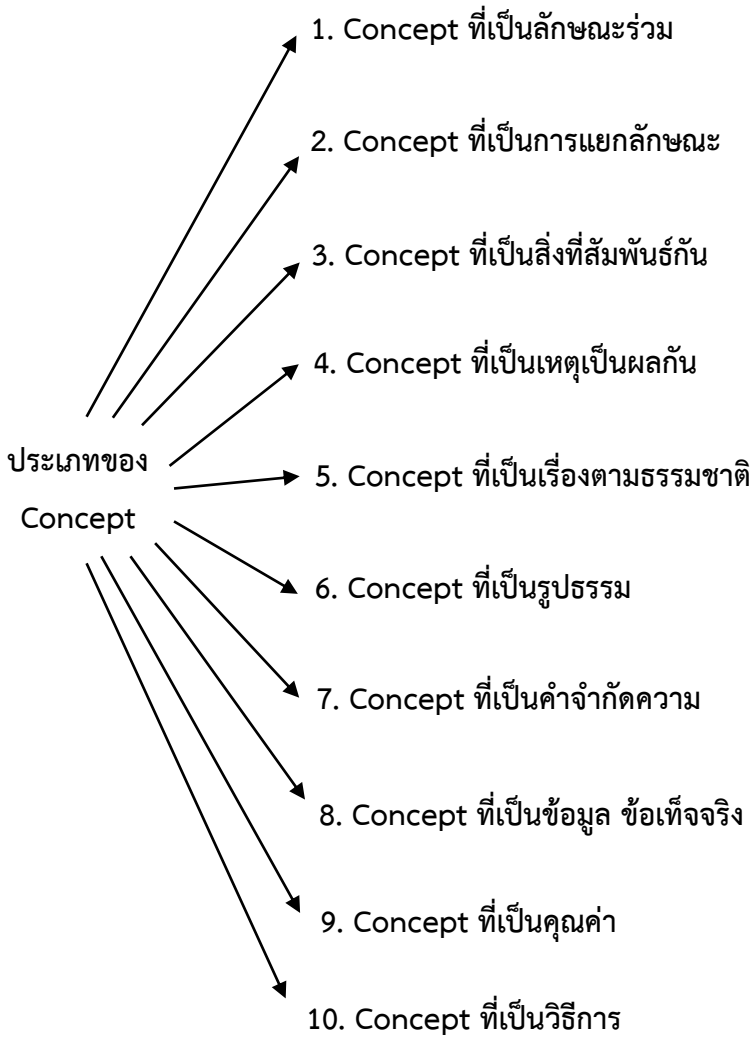
หมายถึง ความดี ความงาม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จิตอาสา เป็นต้น

10. Concept ที่เป็นวิธีการ (Methodological concept)

หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องทำอย่างเป็นระบบ เช่น วิธีการคิดคำนวณ วิธีการทดลองทางวิทยาศาสตร์ วิธีการเขียนคำสั่งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (coding) เป็นต้น

Concept แต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน
นำไปสู่การใช้ระเบียบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องมีความเข้าใจว่าในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง สิ่งที่จัดการเรียนรู้นั้นเป็น Concept ประเภทใด แล้วใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประเภทของ Concept

แผนภาพ 1 ประเภทของ Concept

3. แนวทางการโค้ชเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิด Concept

ผู้เรียนที่เกิด Concept จะมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (deep understanding) ในสิ่งที่เรียน และสามารถ Generalization เชื่อมโยงกับสิ่งอื่นๆ จนท้ายที่สุดจะสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ ซึ่งผู้สอนสามารถโค้ชให้ผู้เรียนเกิด Concept ได้ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหาเหตุผลและทำความเข้าใจใน Concept ที่เรียน และสรุปเป็นความเข้าใจของตนเอง แทนการท่องจำ เพื่อให้จดจำได้เท่านั้น

2. อธิบาย Concept ที่เป็นนามธรรมสูง ให้เป็น รูปธรรม และง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้เรียน โดยการเชื่อมโยง Concept กับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจ Concept ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

3. ใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งสื่อที่มีอยู่ตามธรรมชาติและสื่อดิจิทัล แต่มีข้อควรระวังคือ สื่อที่ใช้ ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ Concept ได้อย่างถูกต้อง

4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำ Concept ที่เรียนรู้แล้ว ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างหลากหลายในชีวิตจริง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียน Generalization Concept ที่เรียนรู้ ทำให้เกิดความแม่นยำยิ่งขึ้น

5. ให้ผู้เรียนสรุปความเข้าใจที่ลึกซึ้ง (deep understanding) ของตนเองที่มีต่อ Concept ที่เรียน แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น ซึ่งอาจจะเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อนต่างชั้นเรียน ผู้สอน หรือบุคคลในชุมชน

6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำ Concept ที่เรียนรู้ไปใช้ ในชีวิตประจำวัน และถอดบทเรียนประสบการณ์ที่ได้รับ จะทำให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของ Concept ที่เรียน และทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

4. บทบาทการโค้ชเพื่อให้ผู้เรียนเกิด Concept

บทบาทการโค้ช หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้สอนทั้งที่เป็นวจนภาษาและอวัจนภาษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน มุ่งเน้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนดึงศักยภาพของตนเองออกมาใช้

ในการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด กระตุ้นกระบวนการคิด กระบวนการทำงาน การลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ Concept ด้วยตนเอง ผ่านการใช้พลังคำถาม การเสริมแรง การเสริมสร้างความเชื่อมั่น การรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็น **Active learning** ลดการสั่งการและการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน เพราะเป็น **Passive learning**

การโค้ชมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับการพัฒนาผู้เรียนในปัจจุบันให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เนื่องจากผู้เรียนมีระดับความสามารถ วิธีการเรียนรู้ และความต้องการที่หลากหลาย

อีกทั้งผู้เรียนยังมีเป้าหมายทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน อีกด้วย การโค้ชช่วยเพิ่มพื้นที่แห่งการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ที่ผู้เรียนทุกคนมีพื้นที่การเรียนรู้เป็นของตนเอง เป็นเจ้าของการเรียนรู้ (**ownership**) ไม่ใช่เป็นผู้ทำตามคำสั่งของของผู้สอน

การโค้ชช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งใน Concept และเชื่อมโยงกับ Concept อื่นๆ ตามที่ผู้เรียนมีความสนใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานของทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (**Creative and Innovation Skills**)

บทบาทการโค้ชเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิด Concept ในการเรียนรู้มีดังนี้

1. กระตุ้นให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง ว่าต้องการบรรลุจุดประสงค์อะไร ต้องการรู้อะไร ต้องการทำอะไรได้ เนื่องจากการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ คือการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นเจ้าของเป้าหมายและกระบวนการเรียนรู้ด้วยตัวเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุน

2. สร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ที่มีความปลอดภัย และเป็นมิตร และความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ (ownership) เนื่องจากความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ มากกว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สึกเพียงแค่ทำตามคำบอกคำสั่งของผู้สอนเท่านั้น

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยง Concept ที่เรียนรู้กับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประสบการณ์แห่งความสำเร็จ ประสบการณ์ที่เต็มไปด้วยความสุข ความประทับใจ จะช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยง Concept ได้ดีกว่าการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่ล้มเหลว เป็นทุกข์ ไม่ประทับใจ

4. ใช้คำถามกระตุ้นการคิดขั้นสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การคิดวิเคราะห์ (analytical thinking) เพราะการคิดวิเคราะห์ จะช่วยทำให้เข้าใจเหตุผล ที่มาที่ไป ความเชื่อมโยงของ Concept ผู้เรียนเข้าใจเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังของ Concept เช่น เพราะอะไร พืช ใบเลี้ยงเดี่ยวกับพืชใบเลี้ยงคู่ จึงมีลักษณะแตกต่างกัน

การคิดวิเคราะห์หาเหตุผลดังกล่าวจะส่งเสริมให้เกิด ความเข้าใจ Concept ของพืชใบเลี้ยงเดี่ยวและพืชใบเลี้ยงคู่ได้ดียิ่งขึ้น และการที่ผู้เรียนเข้าใจเหตุผลที่อยู่เบื้องหลัง Concept ดังกล่าว จะทำให้สามารถ Generalization Concept ได้กว้างขวางมากขึ้น

5. การประเมินเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ Concept

บทบาทการโค้ชที่สำคัญในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ Concept คือการประเมินว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ Concept อย่างถูกต้องแม่นยำหรือไม่ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (deep understanding) เพียงใด ซึ่งมีแนวทางการประเมินดังนี้

1. ให้ผู้เรียนพูดอธิบายความเข้าใจของตนเองที่มีต่อ Concept ที่เรียนรู้ให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือบุคคลอื่นฟัง

2. กำหนดสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ให้ผู้เรียนนำ Concept ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา (Generalization Concept แบบไม่ซับซ้อน)

3. กำหนดสถานการณ์ปัญหาที่มีความซับซ้อน (Complexity) แล้วให้ผู้เรียนนำ Concept ที่เรียนหลายๆ Concept ไปใช้คิดค้นวิธีการเชิงนวัตกรรมสำหรับแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งให้นำเสนอและอธิบายเหตุผลสนับสนุน

การประเมินที่เน้น Concept ผู้สอนจะมั่นใจได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจ Concept อย่างลึกซึ้งหรือไม่นั้น สามารถพิจารณาได้จากความสามารถในการ Generalization Concept ของผู้เรียน

หากผู้เรียนสามารถ Generalization Concept ได้
ก็มั่นใจได้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ Concept แล้ว

6. การให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

การให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ (creative feedback) เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมองเห็นประเด็นที่ผู้เรียนทำได้ ถูกต้อง ทำได้ดี ทำได้อย่างน่าประทับใจ

ก่อนที่จะชี้ประเด็นจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ผู้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (self - efficacy) และความเชื่อมั่น ในตนเอง (self - confidence) เสียก่อน เนื่องจากเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเรียนรู้ ส่วนการชี้ประเด็นจุดที่ผู้เรียนต้องปรับปรุงแก้ไข ควรใช้วิธีการที่นุ่มนวล ใช้ภาษาทางบวก และต้องมีความเมตตาต่อผู้เรียนในขณะที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ

หลักการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์มีดังนี้

1. ให้ข้อมูลที่เป็นจริงแก่ผู้เรียน ไม่ว่าจะ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนทำได้ดีและสิ่งที่ผู้เรียนต้องปรับปรุงแก้ไข
2. เลือกเวลาและสถานที่ในการให้ข้อมูลย้อนกลับ ที่ถูกกาลเทศะ สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคน
3. ใช้วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่นุ่มนวล ใช้ภาษาเชิงบวก และให้เกียรติผู้เรียน

7. บทสรุป

การโค้ชที่เน้น Concept เป็นอีกประเด็นหนึ่งทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนยุคใหม่ ที่ใช้บทบาทการกระตุ้นการคิด การสร้างแรงจูงใจ การเปิดพื้นที่การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และทำความเข้าใจ Concept ที่เรียน และเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง (deep understanding) ที่นำไปสู่การเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) ที่สามารถเชื่อมโยง สังเคราะห์ Concept ต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและมีความหมาย สามารถนำไปใช้เป็นจุดตั้งต้นทางความคิด (idea) ของการสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งเป็นจุดเน้นของการศึกษาในปัจจุบัน

บทบาทการโค้ชที่สำคัญของผู้สอน คือ การกระตุ้นให้ผู้เรียน ใช้วิธีการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ใช้ศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น การนำ Concept ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน และการสร้างสรรค์นวัตกรรมตามความสนใจของผู้เรียน การประเมินผลที่เน้น Concept และการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ Concept อย่างถูกต้องแม่นยำ

บรรณานุกรม

- มารุต พัฒนาผล. (2558). รูปแบบการพัฒนาครูประถมศึกษาด้านการโค้ชเพื่อการรู้จักคิด. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakom University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2), พฤษภาคม – สิงหาคม, 593-612.
- วิชัย วงษ์ใหญ่, และมารุต พัฒนาผล. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะ การสร้างสรรค์และนวัตกรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษา. ใน *การประชุมและนำเสนอผลงานวิชาการทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 6 :Skills for the Future: Challenges for Thailand Education ทักษะแห่งอนาคต: ความท้าทายของการศึกษาไทย*. วันที่ 12-13 มกราคม 2562, 1-12.
- วิชัย วงษ์ใหญ่, และมารุต พัฒนาผล. (2562). *การโค้ชเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: จรัสสินิทวงศ์การพิมพ์.
- Abdulla, A. (2017). *Coaching Students in Secondary Schools: Closing The Gap Between Performance and Potential*. New York, NY: Routledge.
- Aguilar, E. (2013). *The Art of Coaching: Effective Strategies for School Transformation*. San Francisco, CA: John Wiley & Sons, Inc.

การโค้ช (Coaching) ที่เน้น Concept
คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถเรียนรู้
และเกิดความเข้าใจ Concept ของสิ่งที่เรียน
ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

